

DalaAuður

Verkefnisáætlun

Útgáfa 2024

Hugtakanotkun og orðskýringar

Brothættar byggðir:

- Verkefnið Brothættar byggðir sem verkfæri/verklag á landsvísu.

DalaAuður:

- Verkefni Brothættra byggða í einstökum þáttökubýggðarlögum fá sérstök heiti. Nafnið „DalaAuður“ er hér notað um verkefnið í Dalabyggð og felur í sér skírskotun í mannauðinn, menningarauðinn og sögu svæðisins.

Byggðarlag/byggð:

- Orðið byggðarlag eða byggð er hér notað um samfélag sem markast af landfræðilegum og menningarlegum aðstæðum, fremur en sveitarfélagamörkum.

Stefnumótun:

- Að móta skýra sýn á það hvert á að stefna með þáttöku byggðarlags í verkefni um brothætta byggð. Það felur meðal annars í sér að móta framtíðarsýn, meginmarkmið, starfsmarkmið og tillögur um aðgerðir.

Framtíðarsýn:

- Mynd sem lýsir framtíðarstöðu við lok stefnumótunartímabils í brothættri byggð.

Meginmarkmið:

- Markmið sem styðja framtíðarsýn og fela í sér skilgreiningu framtíðarstöðu í þeim áhersluþáttum sem hafa verið valdir og mótaðir innan verkefnisins Brothættar byggðir.

Starfsmarkmið:

- Markmið sem styður tiltekið meginmarkmið. Á grundvelli þess má útfæra með mælanlegum hætti hvernig tiltekinn ábyrgðaraðili þess mun beita sér og innan hvaða tímaramma.

Stöðugreining:

- Yfirlit og greining helstu þátta er einkenna stöðu byggðarlags og framtíðarhorfur. Dæmi eru þróun í fjölda og aldursdreifingu íbúa, þróun í atvinnulífi, menningarlífi, svo og umfjöllun um helstu áætlanir og ytri áhrifaþætti sem varða framtíð viðkomandi byggðarlags.

Framtíðarsýn

Dalabyggð er fjölskylduvænt samfélag þar sem fólk af öllum kynslóðum leggur sitt að mörkum til að skapa góð lífsskilyrði fyrir alla. Mannlíf og menning blómstrar og býður upp á gott félagslíf og aðstöðu til heilsueflingar, fyrir unga sem aldna.

Í Dalabyggð er blómstrandi atvinnulíf og framúrskarandi innviðir s.s. eins og vegir, fjarskipti og rafmagn. Nægt framboð af íbúðar- og atvinnuhúsnæði er til staðar í byggðarlaginu.

Búðardalur er orðinn myndarlegur þéttbýlisstaður með gróskumikið atvinnulíf sem byggir meðal annars á nýsköpun. Bærinn er snyrtilegur og gott er að fá sér göngutúr um fjölmargar gönguleiðir um og í kringum hann. Sundlaug og margs konar þjónusta er í boði fyrir heimamenn og ferðamenn allt árið um kring.

Í dreifbýlinu býr fólk og stundar fjölbreytt störf og búskap í sátt við umhverfið. Dalabyggð er svo sannarlega matarkista og hafa íbúar nýtt sér auðlindir héraðsins til nýsköpunar og verðmætasköpunar.

Ímynd Dalabyggðar sem fallegar sveitar í faðmi fjalla hefur styrkst og hingað leitar fólk til að njóta kyrrðarinnar og þeirra afurða sem landið gefur af sér. Fólk kemur í Dalabyggð og hugsar „þetta er fallegasta sveit í heimi“. Hér er gott að búa og hér er gott að dvelja.

Meginmarkmið

- 01 — Samkeppnishæfir innviðir**
- 02 — Skapandi og sjálfbært atvinnulíf**
- 03 — Auðugt mannlíf**
- 04 — Öflug grunnþjónusta**

Meginmarkmið 1

Samkeppnishæfir innviðir

Meginmarkmiðið er að í Dalabyggð verði samkeppnishæfir innviðir en þeir eru forsendan fyrir uppbyggingu atvinnutækifæra og þjónustu í byggðarlaginu. Uppbygging vega og öruggra fjaraskipta er brýn, ásamt því að tryggja þrífösun rafmagns og raforkuöryggi. Auka verður framboð á atvinnu- og íbúðarhúsnæði og byggja ný íþróttamannvirki í Búðardal.

Stefnt verði að uppbyggingu fjölbreyttra innviða til útivistar, til að auka lífsgæði íbúa. Snyrtilegt, fallett og gróðurrikt umhverfi einkenni Dalabyggð.

7 SJÁLFBÆR
ORKA

8 GÓÐ ATVINNA
OG HAGVÖXTUR

9 NÝSKÖPLUN OG
UPPBYGGING

10 AUKINN
JÖFNUÐUR

11 SJÁLFBÆRAR BORGIR
OG SAMFÉLÖG

1.1. Skoðaðir verða allir kostir til að hægt sé að auka við uppbyggingu húsnæðis í sveitarfélaginu á starfstímanum. Stefnt sé með þessu að fjölbreyttara framboði á húsnæði. Ábyrgð: Sveitarstjórn og byggðaráð.

Tengist markmiði C.5. í aðgerðaáætlun Byggðáætlunar.

Aðgerð A: Lóðaframboð í Dalabyggð verði auglýst og markaðssett árin 2022-2023.

Aðgerð B: Sveitarfélagið hafi forgöngu á því að leigufélög byggi íbúðir á starfstímabilinu og áfram og að stefnt verði að uppbyggingu á a.m.k. 10 íbúðum á árunum 2022-2025.

Aðgerð C: felld inn í markmið 1.22.

Sjá stöðu markmiðs 1.2. neðst í kaflanum.

1.3. Lokið verði við byggingu íþróttahúss og sundlaugar í Búðardal á árinu 2026. Ábyrgð: Sveitarstjórn.

Hafin verði bygging íþróttamannvirkja í lok árs 2024 og stefnt að því að verkið taki rúmlega tvö ár.

1.4. A.m.k. tvær gönguleiðir verði betrubættar eða útbúnar í og við Búðardal fyrir árið 2025.

Ábyrgð: Sveitarstjórn, Umhverfis- og skipulagsnefnd, framkvæmdasvið, verkefnisstjóri, UDN, áhugafólk um Mylluna og Dalinn.

LOKIÐ✓ Aðgerð A: Göngubrú á gönguleið upp að hesthúsaferfi í Búðardal verði endurbætt.

Aðgerð B: Hugað verði að viðhaldi á strandstígnum (Ástarbrautin). (Ný aðgerð 2024).

Aðgerð C: Umhverfis- og skipulagsnefnd taki það til skoðunar að skilgreint verði bílastæði við upphaf strandstígsins í deiliskipulagsvinnu fyrir Búðardal. (Ný aðgerð 2024).

Sjá stöðu markmiðs 1.5. neðst í kaflanum.

1.6. Samstarfsverkefni á vegum SSV, Dalabyggðar og Markaðsstofu Vesturlands verði sett á legg til að útbúa upplýsingapakka og kynningarefni um útivistarleiðir, svo sem göngu-, reið- og hjólaleiðir í Dalabyggð, fyrir lok árs 2025. Ábyrgð: Markaðsstofa Vesturlands, SSV verkefnisstjóri ferðamála hjá Dalabyggð, verkefnastjóri DalaAuðs.

1.7. Komið verði á samtali milli hlutaðeigandi aðila um skipulag reiðleiða í Dalabyggð árið 2025.

Ábyrgð: Verkefnisstjóri, hestamannafélagið Glaður, landeigendur.

1.8. Unnið verði að a.m.k. tveimur verkefnum sem fela í sér uppbyggingu skógarstíga eða áningarstaða innan skóga fyrir lok 2025. Ábyrgð: Verkefnisstjóri, íbúar, landeigendur, félag.

1.9. Unnið verði eftir tillögum og forgangsröðun vegaf framkvæmda á starfstímabilinu 2022-2025, líkt og þær eru lagðar til í Samgönguáætlun Vesturlands og forgangsröðun Dalabyggðar í samgöngumálum. Íbúar verði upplýstir um framvindu og frávik allra framkvæmda í byggðarlaginu. Ábyrgð: Sveitarstjórn, verkefnisstjórn, SSV.

Aðgerð A: Sveitarstjórn fylgi eftir að tímasetningum sé framfylgt.

1.10. Stofnvegurinn um Skógarströnd verði endurbættur og árlegar fjárveitingar til verkefnisins tryggðar þannig að klára megi framkvæmdir sem fyrst. Ábyrgð: Sveitarstjórn, verkefnisstjórn, SSV.

1.11. Lögð verði áhersla á að leggja bundið slitlag á Laxárdalsveg eigi síðar en árið 2024. Mikilvægt er að byggja nýjar tvöfaldar brýr/ræsi á Laxárdalsheiði samhliða því sem vegurinn er lagður bundnu slitlagi. Þegar framkvæmdum er lokið verði þrýst á það að vegurinn um Laxárdal verði skilgreindur sem stofnvegur. Ábyrgð: Sveitarstjórn, verkefnisstjórn, SSV.

Sjá stöðu markmiða 1.12. og 1.13. neðst í kaflanum.

1.14. Byggt verði upp hleðslustöðvanet í Dalabyggð í samræmi við ofangreinda áætlun í 1.12 fyrir lok árs 2025. Ábyrgð: Sveitarstjórn og þjónustuaðilar

Með markmiðum 1.12., 1.13. og 1.14 er stefnt að því að fjölga hleðslustöðvum og bæta aðgengi að þeim. Huga verði vel að aðgengi hleðslustöðva til að auðvelda fólki að ferðast um svæðið á rafbílum. Markmiðum 1.12. og 1.13. er náð.

Tengist markmiði A.j.¹ og B.n.² í Byggðaáætlun.

1.15. Árlega verði unnið að framgangi í þrífösun og að því að leggja rafmagn í jörð á starfstímanum. Lokið verði að fullu við þrífösun á rafmagn og að leggja strengi í jörðu árið 2026. Ábyrgð: Sveitarstjórn.

Rafmagnsleysi er víða of algengt og ítreka íbúar mikilvægi þess að leggja strengi í jörð í Dalabyggð. Þá er bent á mikilvægi jafnræðis þegar kemur að þrífösun og að einstaka bæir verði ekki eftir í slíkri uppbyggingu.

Aðgerð A: Sveitarstjórn þrýsti á ríkið að flýta þrífösun rafmagns í Dalabyggð og lagningu rafstrengja í jörð. Einnig verði gætt að jafnræði jarða við framkvæmdir.

1.16. Gert verði áttak í að styrkja fjarskiptainnviði og bæta þannig símasamband í Dalabyggð árið 2024-2025. Ábyrgð: Sveitarstjórn.

¹ Byggðaáætlun, markmið A.j. : Aðgengi að innviðum fyrir vistvæn farartæki verði til staðar um allt land.

² Byggðaáætlun, markmið B.n.: Afhendingaröryggi raforku verði aukið og stutt við orkuskipti á landsvísu. Áhersla verði lögð á verkefni sem stuðla að sem bestri raforkunýtingu með samhæfingu framleiðslu, flutnings og notkunar eftir því sem kostur er og sem falla að öðrum markmiðum og áætlunum, m.a. um sjálfbæra byggðapróun, full orkuskipti og kolefnishlutleysi Íslands eigi síðar en árið 2040.

Höfð verði til hliðsjónar samantekt á símasambandslausum punktum í Dalabyggð, sem gerð var árið 2022 og samráð verði haft við landeigendur um staðsetningu senda sem eru settir upp.

Aðgerð A: Sveitarstjórn sendi hvatningu um að varaafli verði aukið við möstur/sendu, svo símasamband haldist í rafmagnsleysi.

Aðgerð B: Sveitarstjóri eigi samtal við ráðafólk í Innviðaráðuneytinu vegna stöðu fjarskipta í Dalabyggð. Sveitarstjóri kalli til verkefnisstjóra, aðra fulltrúa sveitarfélagsins, sérfræðinga eða aðra inn í það samtal eftir þörfum. (Ný aðgerð 2024).

1.17. Íbúar fái kynningu á kostum og göllum varmadæla og reglum um niðurgreiðslur í því sambandi, á árinu 2023. Ábyrgð: Verkefnisstjóri, sveitarstjórn.

Áhugasamir íbúar fái í kjölfarið aðstoð við að sækja um styrki við uppsetningu varmadæla út starfstímabilið.

Tengist meginmarkmiði B.n. í Byggðaaáætlun³ og aðgerðum B.1. og B.2 í aðgerðaráætlun Byggðaaáætlunar.

Sjá stöðu markmiða 1.18. og 1.19. neðst í kaflanum.

1.20. Sveitarfélagið skoði að fá til liðs við sig íbúa og aðra sjálfbóaliða til að taka þátt í hreinsunarátaki í byggðarlaginu, sumrin 2023, 2024 og 2025. Ábyrgð: Sveitarstjórn, verkefnisstjóri, rekstraraðilar, landeigendur, íbúar, "hálfbúar", félag.

Íbúar og rekstraraðilar verði hvattir til að taka þátt og koma með hugmyndir að nauðsynlegum hreinsunaráttökum.

1.21. Sveitarstjórn þrýsti á að settar verði hraðahindranir við innkomu í Búðardal árin 2024-2025, til að draga úr umferðarhraða í bænum. Ábyrgð: Sveitarstjórn.

1.22. Sveitarfélagið vinni að deiliskipulagi fyrir þéttbýlið, þar sem unnið verður að framtíðarskipulagi útivistarsvæða, iðnaðarsvæðis og lóða fyrir íbúðarhúsnæði. Vinna við gerð deiliskipulagsins hefjist í ársbyrjun 2024. Ábyrgð: Sveitarstjórn.

Aðgerð A: Dalabyggð kanni möguleikann á samstarfi við LBHÍ fyrir árslok 2025, um hönnunartillögu að Dalnum og skoðaður verði möguleikinn á hugmyndasamkeppni um Dalinn í Auðarskóla.

Aðgerð B: Í deiliskipulagi verði gert grein fyrir verslunar- og þjónustusvæðum innan Búðardals.

³ Byggðaaáætlun, sjá <https://www.althingi.is/altext/152/s/1383.html>

LOKID✓ Aðgerð C: Unnið verði að deiliskipulagi fyrir Búðardal í heild sinni, þar sem lausar lóðir og nýjar lóðir verða deiliskipulagðar. Vinna við gerð deiliskipulagsins hefjist í ársbyrjun 2024.

Aðgerð D: Við deiliskipulagsvinnu verði hugað að þörfum íbúa sem eru 60 ára og eldri, t.d. að gert sé ráð fyrir minna íbúðarhúsnæði með bílskúr. (Ný aðgerð 2024).

1.23. Farið verði í undirbúning á því að breyta Dalnum í útivistar- og samkomusvæði (Nýtt markmið 2024).

Aðgerð A: Verkefnisstjóri kanni áhuga íbúa á að stofna hollvínahóp um Dalinn. Hollvínahópurinn væri drifinn áfram af áhugasömum íbúum og myndi halda utan um þróun útivistarsvæðisins, í góðu samstarfi við sveitarfélagið.

Aðgerð B: Dalabyggð kanni möguleikann á samstarfi við LBHÍ fyrir árslok 2025 vegna útivistarsvæðis í Dalnum. Skoðaður verði möguleikinn á hugmyndasamkeppni um Dalinn í Auðarskóla.

15 ofangreind verkefni eru hafin. 2 eru ekki hafið – starfsmarkmið 1.7. og 1.23.

Staða verkefna undir meginmarkmiði 1

Lokið:

✓ 1.2. Stofnað verði fjárfestingafélag um uppbyggingu iðngarða í Búðardal fyrir lok árs 2023.

Ábyrgð: Sveitarstjórn, byggðaráð, atvinnumálanefnd og áhugasamir atvinnurekendur.

- **Markmiði náð 2023.** 5 milljóna hönnunarstyrkur fékkst úr Byggðaáætlun, C1. Vinnuhópur var stofnaður af áhugasömum kaupendum og baklandi og hóf undirbúningsferlið, sem var tilgangur þessa markmiðs. Ekki er víst hvort það verði fjárfestingafélag eða annað fyrirkomulag sem tekur að sér verkið.

✓ 1.5. Kortlagning gönguleiða víða um Dalabyggð, sem unnin er að á vegum SSV, verði gerð aðgengileg almenningi árið 2023. Valdar leiðir verði stikaðar, þar sem það á við, til að auka aðgengi að þeim. Ábyrgð: SSV, Verkefnisstjóri, sveitarstjórn, landeigendur.

- **Markmiði náð 2023.** SSV vann að hnitsetningu og leiðarlýsingum á leiðum á Vesturlandi árin 2022-2023, þar á meðal í Dalabyggð.
- Gögnin hafa verið afhent Ferðamálastofu sem setti upp vef. Vefur Ferðamálastofu er aðgengilegur og hægt er að bæta leiðum þar inn.
- *Stikun er hafin á nokkrum stöðum í Dalabyggð en enn er sóknarfæri í stikun leiða í Dalabyggð.*

✓ 1.12. Gerð verði þarfagreining og áætlun um uppsetningu rafhleðslustöðva í byggðarlaginu árið 2023. Ábyrgð: Sveitarstjórn.

- **Markmiði náð 2023.** Starfshópur vann þarfagreiningu, skoðað var bæði þörf á hraðhleðslustöðvum og áform ferðapjónustuaðila um uppsetningu rafstöðva. Metið var sem svo að hraðhleðslustöðvar yrðu í þéttbýlinu, minni stöðvar annars staðar. Ferðapjónum var boðið að skoða tilboð frá fyrirtækjum. Staðsetning hleðslustöðva hefur einnig verið skoðuð í tengslum við deiliskipulagsgerðina. 3 hraðhleðslustöðvar, ásamt einni minni eru á áætlun, auk þeirra tveggja sem þegar eru komnar.

✓ 1.13. Þegar áætlun um uppsetningu rafhleðslustöðva í Dalabyggð liggur fyrir, sbr. markmið 1.12., eigi sér stað samtal við ríki og þjónustuaðila um aðgengi að hleðslustöðvum árið 2024, með tilliti til áherslu ríkisvaldsins á orkuskipti. Ábyrgð: Sveitarstjórn.

- **Markmiði náð 2023.** Hér var aðallega verið að skoða það að auðvelda þyrfti notendum greiðsluleiðir. Óformlegt samtal við ráðherra leiddi í ljós að vinna við að samræma á landsvísu er langt á veg komin. Ákveðið því að einbeita sér að markmiðum 1.12 og 1.14.

✓ 1.18. Átak verði í nýtingu félagsheimila í Dalabyggð árin 2022-2025. Ábyrgð: Sveitarstjórn.

- **Markmiði náð.** Dalabúð er notað mikið undir félags- og skólustarf. Árblik er í rekstri. Staðarfell var selt árið 2023. Í Tjarnarlundi var sett upp vottað eldhús 2023.

Breytingar á markmiðum:

1.19. Aflagt á íbúafundi 2023: Árið 2022 eigi sér stað formlegt samtal við Biskupsstofu um nýtingu kirkna og uppbyggingu og viðhald á sögufrægum kirkjum í Dalabyggð. (Ákveðið að eiga samtalið fyrst í heimabyggð).

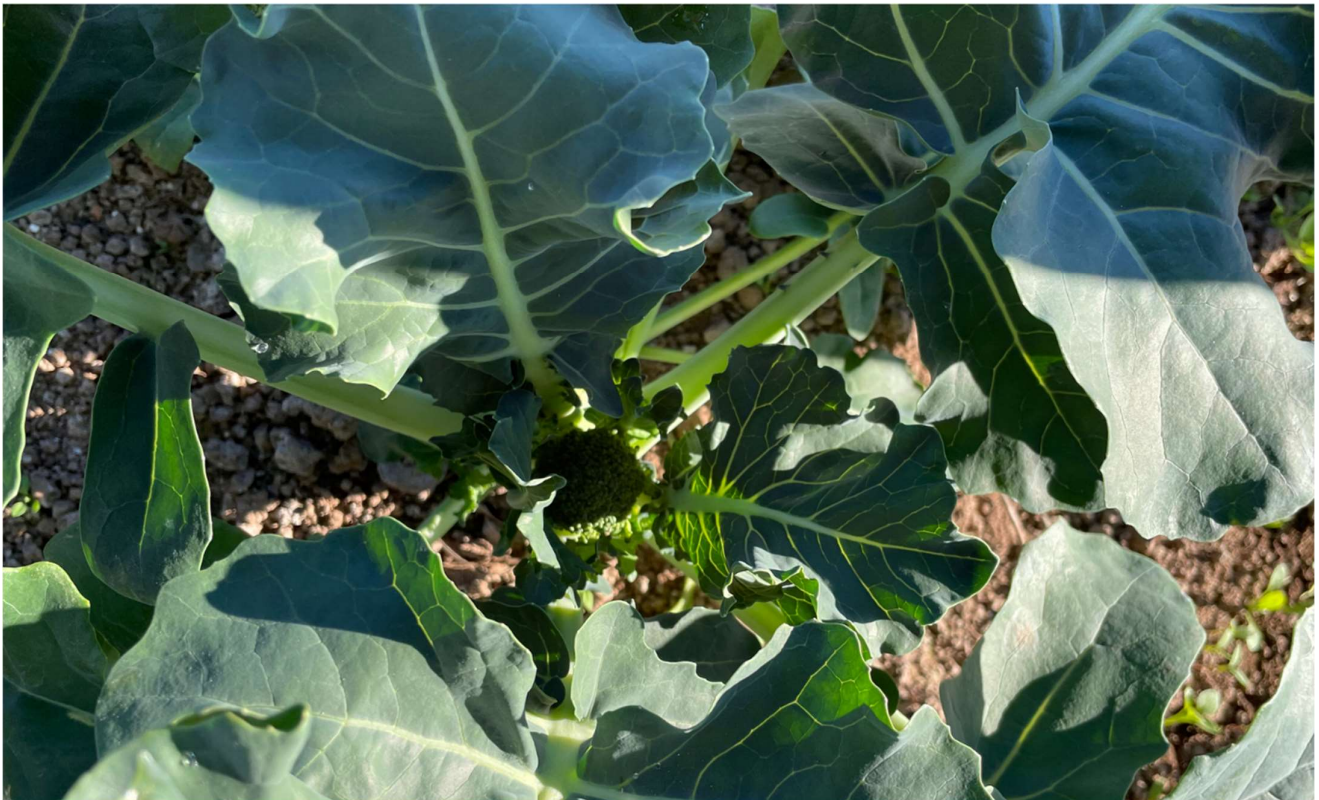
Meginmarkmið 2

Sjálfbært og skapandi atvinnulíf

Sprotafyrirtæki, nýsköpun og störf án staðsetningar nái að blómstra og auka fjölbreytileika í atvinnulífinu í Dalabyggð. Sérstaklega verði hvatt til atvinnuuppbyggingar sem stuðlar að aukinni sjálfbærni og verðmætasköpun.

Góðir landkostir dreifbýlisins verði nýttir til fjölbreyttrar atvinnustarfsemi og staðinn verður vörður um landbúnað og aðra starfsemi á svæðinu.

Menning og saga svæðisins verði nýtt sem sóknartækifæri í ferðaþjónustu.

2.1: Árið 2025 verði a.m.k. þrír einstaklingar starfandi að staðaldri í Nýsköpunarsetri Dalabyggðar.

Ábyrgð: Sveitarfélag, verkefnisstjóri og verkefnisstjórn.

Markmiðið er að efla verðmæti og fjölbreytileika starfa með fleiri óstaðbundnum og opinberum störfum í Dalabyggð. *Tengist markmiði B.c og B.d í Byggðaaáætlun og aðgerðum A.8., B.3. og B.7 í Aðgerðaaáætlun Byggðaaáætlunar.*

✓ **Aðgerð A Lokið:** Úthlutað verði í fyrsta sinn úr frumkvæðissjóði DalaAuðs haustið 2022.

✓ **Aðgerð B lokið:** Aðstaða Nýsköpunarseturs verði betrubætt haustið 2022, til að hún henti betur starfseminni sem þar fer fram. Sett verði upp a.m.k. þrjú skrifborð og stólar ásamt skilrúmmum þar sem þarf.

✓ **Aðgerð C lokið:** Einstaklingar sem vinna að umsóknum í frumkvæðissjóð geti nýtt aðstöðu Nýsköpunarseturs án endurgjalds.

✓ **Aðgerð D lokið:** DalaAuður verði virkt á samfélagsmiðlum.

✓ **Aðgerð E lokið:** Nýsköpunarsetur verði markaðssett í fjölmiðlum og á samfélagsmiðlum.

Aðgerð F: Vakin verði athygli á óstaðbundnum störfum innan Dalabyggðar.

Aðgerð G: Unnið verði áfram að endurbótum Nýsköpunarseturs, meðal annars verði þar sett upp kaffi- og prentaðstaða sem nýtist notendum rýmisins.

Aðgerð H: Sveitarfélagið skoði möguleikann á verklegu/skapandi rými sem nýst gæti frumkvöðlum og öðrum.

Aðgerð I: Sveitarfélagið skoði möguleikann á að kaupa gömlu lögreglustöðina sem er við hlið Nýsköpunarsetursins.

Sjá stöðu markmiðs 2.2. neðst í kaflanum.

2.3. Sveitarstjórn kanni möguleikann á tilfærslu opinberra starfa til Dalabyggðar árin 2022-2024.

Ábyrgð: Sveitarstjórn.

Þörf er á að efla löggæslu á svæðinu. Frá Dalabyggð væri einnig hægt að þjónusta þau svæði sem eru á jaðri nærliggjandi sveitarfélaga.

Aðgerð A: Sérstaklega verði leitast við að efla löggæslu á svæðinu á verkefnistímanum. (Ný aðgerð 2024).

2.4. Farið verði í markaðssetningu á Dalabyggð til hagsbóta fyrir samfélagið og árlega verði vakin athygli á Dalabyggð sem búsetukosti, atvinnusvæði og frístundasvæði. Ábyrgð: Sveitarstjórn.

Aðgerð A: Boðið verði upp á raunfærnimat fyrir iðnaðarmenn í Dalabyggð í samstarfi við Símenntunarmiðstöð Vesturlands.

Aðgerð B: Útbúið verði efni fyrir markaðssetningu Dalabyggðar, sem verður aðgengilegt á vefnum.

Aðgerð C: Dalabyggð skoði að útvega fleiri myndir fyrir myndabanka sem sveitarfélagið, íbúar og rekstraraðilar hafi aðgang að.

Aðgerð D: Sett verði upp hagnýt fræðsluerindi og/eða námskeið í markaðssetningu fyrir rekstraraðila í Dalabyggð. (Ný aðgerð 2024).

2.5. Leitað verði samstarfs við stjórnvöld um þróunarverkefni í landbúnaði þar sem fundnar verða leiðir til aukinnar arðbærni í atvinnugreininni, á árunum 2022-2025.⁴ Ábyrgð: Sveitarstjórn, SSV, verkefnisstjórn, áhugasamir íbúar.

Sjá stöðu markmiðs 2.6. neðst í kaflanum.

2.7. Búið verði til vörumerki á verkefnistíma DalaAuðs, fyrir vörur framleiddar í Dalabyggð. Ábyrgð: Verkefnisstjóri, verkefnisstjórn, rekstraraðilar.

Sjá stöðu markmiðs 2.8. neðst í kaflanum.

2.9. Verkefnisstjóri aðstoði þá sem hafa áhuga á að selja vörur framleiddar í héraðinu, við að koma þeim í sölu á árunum 2022-2025. Ábyrgð: Verkefnisstjóri, rekstraraðilar, SSV, íbúar.

Aðgerð A: SSV og verkefnisstjóri stuðli að hagnýtri fræðslu og ráðgjöf til íbúa.

Sjá stöðu markmiða 2.10. og 2.11. neðst í kaflanum.

2.12. Sett verði fram heildstæð stefna í ferðapjónustu sem snýr að hæglæti fyrir vorið 2025. Ábyrgð: Sveitarstjórn, verkefnisstjóri ferðamála, verkefnastjóri DalaAuðs.

2.13. Markaðssetningar átaki fyrir áfangastaðinn Dalabyggð verði hrundið af stað fyrir sumarið 2024. Ábyrgð: Ferðapjónustuaðilar, verkefnisstjóri ferðamála, verkefnastjóri DalaAuðs.

Aðgerð A: Hugað verði að því að markaðssetning auðveldi ferðapjónustuaðilum á svæðinu að lengja opnunartímann hjá sér.

Aðgerð B: Fyrirtæki í ferðapjónustu taki samtal að hausti um hugsanlega opunar- og lokunartíma framundan og reyni þannig að styðja hvort annað í lengingu á ferðamannatímabilinu í Dölunum. (Ný aðgerð 2024).

⁴ Landshlutasamtökin á Vestfjörðum, Vesturlandi og Norðurlandi vestra hafa ákveðið að leggja í vinnu til að leita lausna á þeim vandamálum og erfiðleikum sem hafa komið upp í landbúnaði. Þar er líka verið að skoða þessa samhangandi þætti sem hafa áhrif á afkomu, svo sem innviði, fjarskipti, hugmyndir um búhátarbreytingar o.fl. Lagt er til að skoðað verði í því samhengi hvort hægt væri að styðja við þróunarverkefni í landbúnaði í Dalabyggð, til auka arðbærni í atvinnugreininni. Þá hafa ofangreindir aðilar hvatt stjórnvöld til að minnka „gullhúðun“ í regluverki sem varðar matvælaframleiðslu á Íslandi.

Sjá stöðu markmiðs 2.14. neðst í kaflanum.

2.15. Árin 2023-2024 verði unnið að því að móta hugmyndir að afþreyingu og upplifun tengdri Auði djúpúðgu. Tækifæri eru í að miðla tengingu Auðar við Hvamm.

Ábyrgð: Verkefnisstjóri, verkefnisstjórn, áhugasamir íbúar.

2.16. Unnið verði að gerð hljóðleiðsagnar um Dalina árið 2024, sem tengir svæðið við landnámssöguna. Ábyrgð: Verkefnisstjóri, verkefnisstjórn, áhugasamir íbúar.

Sjá stöðu markmiða 2.17. og 2.18. neðst í kaflanum.

2.19. Áhugasöm fyrirtæki fái aðstoð við að innleiða grænan tékklista í sínum rekstri og möguleiki á umhverfisvottun fyrir minni fyrirtæki kannaður árin 2023-2024.

Ábyrgð: Verkefnisstjóri, áhugasamir rekstraraðilar.

Aðgerð A: Fræðsla verði haldin um „græna ferðapjónustu“ fyrir áhugasama rekstraraðila, í samstarfi við t.d. Umhverfisstofnun.

9 ofangreind verkefni eru hafin. 2 eru ekki hafin – starfsmarkmið 2.7. og 2.16.

Verkefnum lokið

✓ **2.2. Sett verði á fót Ráðgjafaráð Nýsköpunarseturs sem yrði samansett af heimafólki og fjarbúum sem er tilbúið að miðla sinni þekkingu til áhugasamra.** Ábyrgð: Heimafólk og fjarbúar, verkefnisstjóri.

- **Markmiði náð 2022.** Ráðgjafaráð var sett á laggirnar 2022 og starfar í þágu Nýsköpunarsetursins.

✓ **2.6. A.m.k. tvö nýsköpunarverkefni í skógrækt, grænmetis- og/eða fóðurrækt verði hrundið af stað fyrir lok árs 2025.** Ábyrgð: Verkefnisstjórn, verkefnisstjóri, íbúar og landeigendur.

- **Markmiði náð 2023.** Markmiði náð þar sem þó nokkur verkefni á þessu sviði hófu göngu sína árin 2022-2023: Grænmetisræktun í Ásgarði, Neðri Brekku og Þurranesi og samstarfsverkefni um ræktun á asparstiklingum víða í Dalabyggð.

✓ **2.8. Námskeið verði haldið í vöruþróun, markaðssetningu og að koma afurðum og vörum í sölu árin 2023-2024.** Ábyrgð: Verkefnisstjóri, SSV.

- **Markmiði náð 2023.** Það hefur verið haldin ýmis fræðsla í nýsköpunarsetrinu, ásamt því að vakin hefur verið athygli á stað- og fjarnámskeiðum sem falla undir þetta. Þá hafa einstaklingar skipulagt ýmis konar fræðslu í Dalabyggð, sem dæmi: Haldið var kjötiðnaðarnámskeið í Miðskógi haustið 2023, haldið verðlagsnámskeið í Nýsköpunarsetrinu 2023, Matarfrumkvöðullinn var viðamiklð vefnámskeið sem nokkrir úr Dalabyggð sóttu vorið 2023. Haustið 2023 var síðan haldið námskeið í verkefnisstjórnun í Nýsköpunarsetrinu. Stefnt er að áframhaldandi námskeiðahaldi í Nýsköpunarsetri Dalabyggðar.

✓ **2.10. A.m.k. tvö þróunarverkefni í framleiðslu, markaðssetningu og/eða sölu afurða úr byggðarlaginu, fari af stað fyrir lok árs 2025.** Ábyrgð: Verkefnisstjórn, verkefnisstjóri, íbúar og rekstraraðilar.

- **Markmiði náð 2023.** Tvö bú hófu sölu á grænmeti 2022/2023 og verið er að þróa ræktun á a.m.k. einu til viðbótar. Þar að auki hefur víða verið auglýst ærkjöt, lambakjöt eða nautakjöt til sölu beint frá býli. Kjúklingabú hóf starfsemi í Dölunum árið 2023. Mikil gróska er í framleiðslu og enn ýmis sóknarfæri.

✓ **2.11. Að hafið verði a.m.k. eitt frumkvæðisverkefni sem felur í sér nýsköpun í verslun í byggðarlaginu fyrir árið 2025.** Ábyrgð: Verkefnisstjórn, verkefnisstjóri, íbúar og rekstraraðilar.

- **Markmiði náð 2024.** Verkefnið Beint frá skýli hlaut styrk úr Frumkvæðissjóði 2023 t.d. og var sjálfsafgreiðsluverslun í Ásgarði standsett í lok sumars 2024. KM þjónustan hóf sölu á helstu dagvörum stuttu eftir íbúafund 2023.

✓ **2.17. A.m.k. tvö nýsköpunarverkefni fari af stað í ferðaþjónustu á tímabilinu 2022-2025.** Ábyrgð: Verkefnisstjórn, verkefnisstjóri, íbúar og rekstraraðilar.

- **Markmiði náð 2024.** Tvö ferðaþjónustuverkefni (jarðhýsi á Eiríksstöðum og gönguferðir hjá Eiríksstöðum) eru í undirbúningi, rennislismæling í Fótadal vegna fyrirhugaðrar uppbyggingar í Hörðudal er hafin. „Jólasveinaverkefnið“ er samspil ferðaþjónustu, menningar og markaðsstarfs, það verkefni er í hönnunarferli. Stikun og merkingar gönguleiða í Dalabyggð hafin á a.m.k. þremur leiðum.

✓ **2.18. Dalabyggð hagi verkkaupum þannig að heimaaðilar eigi möguleika á að bjóða í verk á starfstímabilinu og eftir það.**

- **Markmiði náð.** Þetta er yfirlýst stefna sveitarfélagsins. Hefur meðal annars verið sett inn í loftslagsstefnu Dalabyggðar og skjalfest þar.

Markmið aflögð

2.14. Aflagt á íbúafundi 2023: Greind verði sóknarfæri og nýtingarmöguleikar sem felast í menningarminjum og menningararfi Dalabyggðar árið 2024. (Sett ný markmið varðandi menningu – markmið 3.11-3.14).

Meginmarkmið 3

Auðugt mannlíf

Auðugt mannlíf eykur hamingju og vellíðan íbúa. Auðugt mannlíf sem einkennist af öflugum menningar-, íþrótt- og félagsstarfi verði í Dalabyggð, þar sem íbúar á öllum aldri taka þátt. Menningararfarir og menningarstarf verði öllum aðgengileg.

Sjá stöðu markmiðs 3.1. neðst í kaflanum.

3.2. Haldin verði tómstundanámskeið eða fræðsluerindi fyrir íbúa, a.m.k. tvisvar á ári í Dalabyggð, árin 2023-2025. Ábyrgð: Félagasamtök, einkaaðilar, rekstraraðilar, Símenntun Vesturlands, verkefnisstjóri.

3.3. Átthaganámskeið, um sögu, náttúru og menningu í Dölum, verði haldið árið 2024. Ábyrgð: Verkefnastjóri.

3.4. Skoðað verði með hvaða hætti er hægt að bæta félagsstarf eldri borgara í Dalabyggð á starfstímanum. Meðal annars verði leitað verði leiða til að gera frístundastarf og menningarstarf aðgengilegra fyrir eldri borgara. Ábyrgð: Félag eldri borgara, sveitarstjórn.

✓ **Aðgerð A:** Unnið verði að því að gera viðburðadagskrá Dalabyggðar aðgengilegri á Silfurtúni árið 2024.

✓ **Aðgerð B:** Nemendur Auðarskóla heimsæki íbúa Silfurtúns og t.d. spili og spjalli við þau eða leiki fyrir þau tónlist árið 2024.

Sjá stöðu markmiðs 3.5. neðst í kaflanum.

3.6. Byggðahátíðir verði nýttar árlega til að auka tækifæri í listsköpun til ársins 2025, t.d. í tónlist, myndlist eða handverki. Auglýst verði sérstaklega eftir þátttöku á því sviði. Ábyrgð: Sveitarstjórn, verkefnastjóri markaðsmála, verkefnisstjóri DalaAuðs, rekstraraðilar, íbúar.

Aðgerð A: Verkefnisstjóri Dalabyggðar og/eða menningarmálanefnd geti sett á fót „Hátíðarhóp“, sem vinnur með verkefnisstjóra sveitarfélagsins að undirbúningi, skipulagningu og framkvæmd Jörvagleði. (Ný aðgerð 2024).

3.7. Skoðaður verði möguleikinn á að bjóða upp á nám fyrir fullorðna í tónlistarskólanum á starfsárinu 2024-2025. Ábyrgð: Sveitarfélag.

3.8. Íbúar bjóði nýbúa og “hálfbúa” velkomna í umræðuhópa á samfélagsmiðlum, til að allir geti tekið þátt í umræðum og viðburðastarfi innan Dalabyggðar. Ábyrgð: Íbúar.

Sjá stöðu markmiða 3.9. og 3.10. neðst í kaflanum.

3.11. Hugað verði að forvörslu safnmuna Dalabyggðar og byggt viðunandi geymslurými árið 2025 fyrir muni byggðasafns og listasafns á starfstímabilinu. Ábyrgð: Sveitarstjórn.

3.12. Á starfstímanum verði húsakostir Dalabyggðar nýttir til að sýna safnmuni sveitarfélagsins. Áhersla verði á lifandi og hreyfanlegt sýningarhald safnmuna. Ábyrgð: Sveitarstjórn, starfsmenn Dalabyggðar, aðrir áhugasamir aðilar.

3.13. Skoðað verði hvort hægt sé að nýta hluta af kirkjubyggingum í Dalabyggð undir menningarviðburði eða menningarstarf árið 2024. Ábyrgð: Verkefnisstjóri, sóknarnefndir.

Aðgerð A: Verkefnastjóri boði sóknarprest og sóknarnefndir á fund til að athuga áhuga nefndanna á að einstaka kirkjur í þeirra umsjá verði nýttar undir menningarviðburði.

3.14. Hljómsveitir og aðrir í tónlistarsköpun standi til boða að nýta Dalabúð til tónlistarsköpunar. Ábyrgð: Sveitarstjórn, íbúar.

Af ofangreindum verkefnum eru 9 verkefni hafin, 1 verkefni er ekki hafið: starfsmarkmið 3.11.

Staða verkefna undur meginmarkmiði 3

Lokið:

✓ **3.5. A.m.k. eitt frumkvæðisverkefni á sviði lista eða lýðheilsu, sem eflir félagsstarf á svæðinu, fari af stað í byggðarlaginu fyrir árslok 2025.** Ábyrgð: Verkefnisstjórn, verkefnisstjóri, íbúar, félag. **Markmiði náð 2023.** Stofnaður var nýr kór í Dalabyggð. Leikfélagið verið mjög virkt og setti upp sýningar 2023 og 2024.

✓ **3.10. Skemmtilegi klúbburinn haldi sinn fyrsta fund haustið 2022 en í gegnum hann standi íbúum og velunnurum Dalabyggðar til boða að taka þátt í fjölbreyttu félagsstarfi, sem verður opið öllum.** Ábyrgð: Íbúar og aðrir áhugasamir einstaklingar. **Markmiði náð 2022.** Fundurinn var haldinn en félagslífið hefur þróast og blómstrað á öðrum forsendum í kjölfarið.

Breytingar á markmiði:

3.1. Aflagt á íbúafundi 2023: *Haldið verði áfram formlegum viðræðum við ríkið árið 2023 um að nýta Staðarfell til að stofna menningarsetur, þar sem færi fram fjölbreytt safna-, fræða, félags- og/eða listastarf. (Staðarfell selt 2023).*

3.9. Aflagt á íbúafundi 2023: *Útbúinn verði póstlisti haustið 2022, fyrir “hálfbúa” og aðra áhugasama sem vilja fá upplýsingar um það sem er að gerast í Dalabyggð.*

Meginmarkmið 4

Öflug grunnþjónusta

Allir íbúar Dalabyggðar hafi greiðan aðgang að öflugri grunnþjónustu opinberra aðila sem einkaaðila, sem mótist í samráði við þjónustunotendur.

Í Dalabyggð sé virkt lærdómssamfélag og heilbrigðisþjónusta til fyrirmyndar.

Sjá stöðu markmiðs 4.1. neðst í kaflanum.

4.2. Útiaðstaða í Auðarskóla verði metin og úrbótaáætlun gerð, samhliða fjárhagsáætlunargerð sveitarfélagsins fyrir 2025. Ábyrgð: Sveitarstjórn.

Aðgerð A: Fundað verði með skólastjórnendum, kennurum og nemendum til að fá betri sýn á það hvaða úrbóta og nýjunga er þörf. Mikilvægt er að sjónarmið þeirra fái hljómgrunn og rati inn í hönnun á útisvæðinu. (Aðgerð breytt eftir íbúafund 2024).

Aðgerð B: Sveitarfélagið kanni möguleikann á að bætt verði við leiktækjum árið 2024. Sett verði upp útibekkir/borð á leikskólalóðinni sama ár.

Aðgerð C: Sveitarfélagið skoði möguleikann á samstarfi við LBHÍ um þarfagreiningu fyrir útiaðstöðu íþróttamannvirkis, skólans og leikskólans fyrir árslok 2025. Mikilvægt er að skoða hvaða rými er hægt að nýta betur á skólalóðinni, hvaða leiktækja er þörf og hvernig svæðið getur einnig nýst til útikennslu. (Aðgerð breytt eftir íbúafund 2024).

Aðgerð D: Skoða þarf framtíðarsvæði fyrir tjaldsvæði í Búðardal, með það fyrir augum að í framtíðinni verði það fært til að gefa skólabyggingum meira rými. (Ný aðgerð 2024).

Sjá stöðu markmiða 4.3. og 4.4. neðst í kaflanum.

4.5. Fjölbreytt framhaldsskólanám víða um landið, verði kynnt árlega fyrir nemendum á elsta stigi. Reglulega sé endurskoðaður möguleiki á framhaldsskólakennslu barna í héraði. Ábyrgð: Skólastjórnendur Auðarskóla.

Aðgerð A: Starfskynningar verði haldnar fyrir nemendur og fyrrum nemendur fengnir til að segja frá sinni reynslu af framhaldsskólanámi.

4.6. Aðgengi að heilbrigðis stoðþjónustu á borð við sjúkraþjálfun verði aukið fyrir árið 2023. Ábyrgð: Rekstraraðilar, íbúar.

Sjá stöðu markmiðs 4.7. neðst í kaflanum.

4.8. Innleidd verði móttökuáætlun vegna móttöku nýbúa árið 2024 og útbúinn upplýsingapakki fyrir fólk sem flytur/ eða hyggur á að flytja til Dalabyggðar. Ábyrgð: Sveitarstjórn í samstarfi við Símenntunarmiðstöð Vesturlands, verkefnisstjóri Dalabyggðar.

Aðgerð A: Íbúar taki að sér að bjóða nýbúum á viðburði og í félagsstarf, sem er til staðar í samfélaginu.

Sjá stöðu markmiðs 4.9. og 4.10. neðst í kaflanum.

4.11. Árin 2024-2025 verði unnið að því að kortleggja þörf á hjólastólaaðgengi við opinberar

byggingar og settir upp rampar í samræmi við þá þörf. Ábyrgð: Sveitarstjórn, forstöðumenn stofnana.

Aðgerð A: Dalabyggð kalli eftir tillögum varðandi þörf á römpum hjá byggingum sem eru á forræði sveitarfélagsins. (Ný aðgerð 2024).

Öll 5 ofangreind verkefni eru hafin.

Staða markmiða undir meginmarkmiði 4

Lokið:

✓ **4.1. Skipulagt verði samráð með ákveðnum hópum samfélagsins árið 2023.** Markmiðið er að auka lýðræði og stuðla að notendavænni þjónustu í Dalabyggð. Ábyrgð: Sveitarstjórn.

Verkefni lokið. Samráðsfundir með ungu fólki annars vegar og eldri borgurum hins vegar voru haldnir haust 2023 með verkefnisstjóra DalaAuðs, ásamt fulltrúum íbúa í DalaAuði, og verkefnisstjóra fjölskyldumála.

Skrifað var undir samning við Ásgarð varðandi faglega handleiðslu í skólastarfi árið 2023 og menntastefna Dalabyggðar var unnin og samþykkt.

Þá vann sveitarfélagið að auknu íbúalýðræði og auknu samtali við íbúa vegna ýmissa málefna með opnum fundum og kaffisþjöllum nefnda sveitarfélagsins á árinu.

Dalabyggð kemur mjög vel út hvað varðar íbúalýðræði í íbúakönnun landshlutanna. Það er hvatning til að viðhalda þessu góða gengi.

✓ **4.3. Vatnsbrunnur í Auðarskóla verði kominn í gagnið haustið 2022.**

Verkefni lokið haust 2022. Ábyrgð: Skólastjórnendur Auðarskóla.

✓ **4.4. Sveitarfélagið kanni hvort verði hvort hægt sé að koma á frístundarbíl, í tilraunaskyni, milli Búðardals og Lauga árin 2022-2024.** Ábyrgð: Sveitarstjórn, skólastjórnendur Auðarskóla.

Markmiði náð 2022. Samstarf Undra og Dalabyggðar.

✓ **4.7. Verkefnisstjóri og Rauði krossinn kanni möguleika á að hefja sjálfbóðaliðaverkefni undir formerkjum hreyfingarinnar árið 2023, sem nýst geti t.d. eldri borgurum í Dalabyggð til félagslegrar virkni eða samveru.** Ábyrgð: Rauði krossinn í Dalabyggð, verkefnisstjóri og íbúar.

Markmiði náð 2023. Sjálfbóðaliðar á vegum heimsóknavinaverkefnisins hafa hafið störf á Silfurtúni og auglýst hefur verið tvisvar eftir sjálfbóðaliðum á Fellsenda. Fataverslun Rauða krossins opnaði sumarið 2023 og þar eru sjálfbóðaliðar á öllum aldri að störfum.

✓ **4.9. Átak í fræðslu um skipulagsmál á mannamáli á árinu 2024.** Ábyrgð: Sveitarstjórn í samstarfi við Samband íslenskra sveitarfélaga.

- **Verkefni lokið.** Byggingarfulltrúi fór yfir alla þá þætti sem hafa ber í huga þegar íbúðarhús eru byggð í fræðslu á mannamáli sem var á dagskrá Nýsköpunarsetursins 2022. Kaffisþjall var haldið með umhverfis- og skipulagsnefnd sveitarfélagsins veturinn 2023-2024 til að auka upplýsingagjöf til almennings um skipulagsmál á dagskrá. Haldið verður áfram með opna fundi og spjall með nefndum sveitarfélagsins veturinn 2024-2025.

Breytingar á markmiðum:

4.10: Skoðað verði með hvaða hætti er hægt að bæta félagsstarf eldri borgara í Dalabyggð árin 2023-2025. (Sameinað markmiði 3.4 á íbúafundi 2023).

Um útgáfuna:

Verkefnisáætlun þessi var unnin af fulltrúum íbúa, sveitarfélagsins Dalabyggðar, Byggðastofnunar og SSV, sem sæti eiga í verkefnisstjórn DalaAuðs. Áætlunin var unnin í kjölfar íbúafundar sem haldinn var í Dalabyggð í október 2024, þar sem íbúar rýndu fyrri áætlun og lögðu fram tillögur að breytingum. Áætlun þessi er í gildi út árið 2025.

Linda Guðmundsdóttir sá um uppsetningu áætlunarinnar.

Mynd frá íbúafundi DalaAuðs 2024